

Motion till riksdagen 2020/21:2484

av **Betty Malmberg och Marlène Lund Kopparklint (båda M)**

Stoppa id-kapningar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera effekterna av lagen om olovlig identitetsanvändning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att mer måste göras för att stävja id-kapningar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att personuppgiftningsprocenten då det gäller id-kapningar måste öka och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att hitta statistik rörande id-kapning och identitetsstölder är inte lätt. Brottsförbyggande rådet (Brå) sårredovisar inte längre statistik på området, vilket är olyckligt eftersom det försvårar möjligheten att följa utvecklingen. Men enligt ett pressmeddelande från Polismyndigheten anmäldes 2018 cirka 12 000 id-kapningar i månaden och närmare 300 köp på nätet om dagen, som hade gjorts med kortuppgifter som stulits vid olika dataintrång.¹ En annan källa är försäkringsbolaget My Safetys årliga Sifundersökning som antyder att drygt 200 000 svenskar id-kapades förra året, medan 26 procent av de svarande hade utsatts för försök till id-kapning.

Till följd av den snabba utvecklingen och modern teknik går det nu alltför lätt för kriminella att samla information från både offentliga källor och sociala medier. Id-kapningar har blivit ett allvarligt hot mot den privata sfären och rättssamhället då brottet är tämligen riskfritt att utföra. Samtidigt vet vi att det finns ett stort mörkertal då det gäller huruvida anmälningar görs.

Enligt vissa uppgifter på internet tycks det också vara ytterst få som hittills har kunnat fällas för brott mot lagen om olovlig identitetsanvändning, som infördes 2016. Stämmer de uppgifterna är det ett allvarligt tecken på att mycket mer måste göras.

¹ <https://polisen.se/aktuellt/nyheter/2018/oktober/okning-av-id-kapningar/>.

Då justitieutskottet behandlade en snarlik motion under riksmötet 2018/19 konstaterade de att ”en rad åtgärder har vidtagits för att stärka skyddet mot identitetskapningar, och utskottet var bl.a. mot denna bakgrund inte berett att ta något initiativ till att följa upp lagstiftningen som kriminaliserade id-kapningar”. Detta förvånar med tanke på den alarmerande utvecklingen, som i hög grad bidrar till att skada tilltron till elektronisk legitimation, i synnerhet som personupplärningsprocenten är så ytterst låg. Det sänder dessutom märkliga signaler till brottsoffer och presumtiva förövare. Det innebär ju också att det inte spelar någon roll om straffskärpning sker eftersom inga förövare finns att ställa till svars.

Idag är det vanligast att bedragare använder kapningarna för att köpa varor i den drabbade personens namn eller för att stjäla pengar. Men det är också så att lagfarter kapas för att fastigheter sedermera ska kunna belånas eller säljas och att bolag plundras på tillgångar. Regeringen, myndigheter och företag måste göra mer för att skydda våra identiteter så att vi inte utsätts för dessa bedrägerier. Självklart vilar ett stort ansvar på den enskilde men samhället måste också göra mer.

Med hänvisning till ovan anser undertecknade att lagen om olovlig identitetsanvändning ska utvärderas samtidigt som mer måste göras för att stävja id-kapningar och att personupplärningsprocenten måste öka. Detta måtte riksdagen ge regeringen tillkänna.

Betty Malmberg (M)

Marléne Lund Kopparklint (M)